

Jon Fosse

DE NACHT ZINGT ZIJN EIGEN ZANG

NATTA SYNG SINE SONGAR(1997)
Een toneelstuk

Vertaling Tom Kleijn

PERSONEN

Jonge Vrouw
Jonge Man
Vader
Moeder
Baste

Copyright ©: Jon Fosse 1997, Colombine Teaterförlag / Prod. AB, Stockholm,
Sweden

Copyright ©: Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 2000

I

Donker. Licht aan. Een huiskamer, een sofa, rechts daarvan een leunstoel en een salontafel. Links in de achterwand een groot raam met weids uitzicht, het is licht buiten. Rechts van het raam nogal hoog aan de wand een klok die op ongeveer kwart voor drie staat. Rechts onder de klok een foto van een baby, een jongetje. Links van het raam een uitzonderlijk groot buffet. Links en rechts deuren. De Jonge Man ligt op de sofa een boek te lezen.

JONGE VROUW

komt op door de rechterdeur

Ik houd dit
niet langer uit

Korte pauze

Ik kan er niet langer tegen
Zo kunnen we gewoon niet leven

De Jonge Man komt langzaam overeind, slaat zijn boek dicht, maar houdt zijn wijsvinger op de plaats waar hij is gebleven

Jij ligt daar maar te lezen

Je gaat niet uit

Je doet niets

Ratelt door

We hebben geen geld

Jij hebt geen baan

Niets

hebben we

Ze loopt naar de leunstoel en gaat zitten

En jij gaat steeds minder naar buiten
vroeger ging je nog wel eens naar de winkel
om boodschappen te doen
naar het postkantoor

Jij hebt nooit van wandelingen gehouden

Ik hield altijd wel van wandelen

Vroeger

voordat ik jou kende
maakte ik altijd lange wandelingen
Elke zondag maakte ik een wandeling

En door de week ook

En ik had ook vrienden

misschien niet zoveel

maar ik had vrienden

vriendinnen

Maar nu

nu komen ze niet meer hier

Zelfs Marte komt niet meer

Ze belt aan

en dan praat ze met me aan de deur

maar binnenkomen wil ze niet

Want jij zit daar maar

een slecht humeur uit te stralen
Mijn vriendinnen zijn een paar keer langs geweest
maar jij zat daar maar
stijf en gespannen
zonder een woord te zeggen
Lacht gelaten
In de buurt van zo'n slecht humeur
houdt niemand het uit
en daarom
kijkt naar hem
zijn ze nooit meer gekomen
Niemand komt langs
Korte pauze
Jij bent niet in orde
Jij geeft niets om mensen
Ja
De Jonge Man zucht, kijkt haar aan
Nee ik kan er niet langer tegen
De Jonge Man knikt. Pauze
En als er dan eindelijk iemand
op bezoek komt
zijn het jouw ouders

JONGE MAN
zich verdedigend
Dat doen jouw ouders ook
wel eens
even zo goed
Korte pauze
Nog niet eens zo lang geleden
waren ze hier
En bovendien ik heb mijn ouders
niet gevraagd om te komen

JONGE VROUW
Maar ze blijven hier
gelukkig
niet zo lang

JONGE MAN
Ja ja
Korte pauze. Hij kijkt haar aan
En het is toch niet zo raar
dat ze hun kleinkind willen zien
toch
Enigszins kwaad
Je kunt ze dat niet verbieden
Ze komen hier om hun kleinkind te zien
Dat begrijp je toch

Want dat is de enige reden
waarom ze hier komen

JONGE VROUW

Ja ja

Korte pauze

Nou het zal tijd worden
dat ze de kleine zien

Het lijkt wel

of ze niets om hem geven

Ze hadden toch wel eerder kunnen komen

Ja dat meen ik echt

De Jonge Man slaat zijn ogen neer. Pauze

JONGE MAN

Ze willen ons gewoon

geen last bezorgen

JONGE VROUW

Ja laat ze dan maar komen

Kan dat wel begrijpen

Ik kan begrijpen dat ze gewoon komen

Ze kijkt om zich heen in de kamer, zucht

En ik zal dus aan de schoonmaak moeten

nu

nu je ouders komen

Alles moet toch schoon en netjes zijn

als je schoonmoeder op bezoek komt

niet soms

De Jonge Man legt zijn boek op de salontafel, staat op en loopt wat rond door de kamer

Laat dat

Op luide toon

Laat dat

Ik kan er niet tegen

als jij op en neer gaat rennen

Gelaten

Ik maak het huis wel schoon

Doe geen moeite

hè

De Jonge Man loopt naar de sofa, gaat zitten

Ik doe het wel

Ontspan je maar

hè

Lees wat

Lees gewoon door

in je boek

Hè

Ga maar gewoon lezen

Ze lacht een beetje
Of zou je misschien de boodschappen willen doen
Hij kijkt haar enigszins beangstigd aan
Of moet ik dat ook doen
Ik zal de boodschappen doen
het huis opruimen
eten voor je ouders maken
Met luide stem
Nee jij kunt boodschappen gaan doen

JONGE MAN
met tegenzin
Ja

JONGE VROUW
verrast, vragend
Jij durft naar buiten te gaan
Jij durft toch al heel lang niet meer naar een winkel te gaan
De Jonge Man schudt zijn hoofd. Gelaten
Maar waarom zei je dan ja

JONGE MAN
Had ik dan nee moeten zeggen

JONGE VROUW
Nee blijf maar liggen
blijf maar liggen
liggen en lezen
Korte pauze

JONGE MAN
Ik zou het huis kunnen opruimen

JONGE VROUW
Goed
Korte pauze. Ironisch
Maar moet je niet schrijven
dan
Of lezen
Trouwens hoe gaat het met dat schrijven van jou
Schrijf je iets
Of lig je maar te liggen op de sofa

JONGE MAN
er schiet hem iets te binnen. Korte pauze. Dan met enige geestdrift
Maar kijk echt
ik denk misschien
ja ik heb wat naar een uitgever gestuurd
een poosje terug

JONGE VROUW

Je hebt wat naar een uitgever gestuurd

JONGE MAN

knikt

Ja

Korte pauze

Maar ze zullen het wel
niet goed vinden

JONGE VROUW

Dat gaat vast goed

De Jonge Man knikt. Opeens troostend

Ik geloof dat

ik

Jij hebt toch

korte pauze

Zolang ik je ken

Ben je almaar aan het schrijven

Al jaren

Je bent al jaren lang almaar

aan het schrijven

De Jonge Man knikt

Almaar aan het schrijven

Opeens

Ssst

Hoor jij iets

De Jonge Man schudt zijn hoofd

Hij huilt niet

De Jonge Man schudt weer zijn hoofd

Ik ga even naar hem kijken

De Jonge Vrouw gaat af door de linkerdeur en de Jonge Man pakt zijn boek, bladert erin en zoekt de bladzijde waar hij was gebleven, gaat al bladerend op de sofa liggen, vindt de bladzijde en begint weer te lezen. De Jonge Vrouw komt weer binnen

Nee lees je nu weer

We hebben veel te doen

Je zou het huis toch opruimen

De Jonge Man doet het boek dicht met de wijsvinger op de plaats waar hij is gebleven

JONGE MAN

Hij slaapt

JONGE VROUW

Ja

Korte pauze

Jij wilt geen boodschappen doen

De Jonge Man kijkt haar wanhopig en smekend aan

Je durft niet

Nee

Ze schudt gelaten haar hoofd

Nee ik kan hier bijna niet meer tegen

Je gaat nooit naar buiten

Ik begrijp je gewoon niet

Bijna in tranen

Ik kan hier bijna niet meer tegen

De Jonge Man gaat rechtop zitten en kijkt wanhopig om zich heen. De Jonge

Vrouw schudt gelaten haar hoofd

Nee

Pauze. Er wordt aangebeld

JONGE VROUW

kijkt de Jonge Man aan

Je ouders

Komen die nu al

Ze zouden toch later komen

Hij kijkt haar verward aan

Geloof jij dat het je ouders zijn

Hij blijft zitten, legt het boek op de salontafel

Ik ga wel opendoen

Hij blijft zitten terwijl zij afgaat door de rechterdeur. Hij staat op, loopt naar het raam, kijkt naar buiten, draait zich om, kijkt naar de rechterdeur waardoor een man binnenkomt, hij is in de zestig en draagt een blauw gewatteerd jack, hij heeft een bruine tas met rits bij zich, hij kijkt omlaag, omhoog en ziet dan de Jonge Man, hij neemt de boodschappentas in de andere hand en loopt met uitgestoken hand en gebogen hoofd naar de Jonge Man toe, ze schudden elkaar de hand zonder elkaar aan te kijken

VADER

Ja goededag goededag

En ik moet jullie feliciteren met de baby

JONGE MAN

Dank je dank je

De Jonge Vrouw en de Moeder komen op, de Moeder heeft een jas aan, de Jonge Man kijkt de Moeder aan

MOEDER

Nee daar hebben we jou dan

daar hebben we jou dan

Ze strekt haar hand uit, loopt naar de Jonge Man toe, hij loopt naar de Moeder, ze schudden elkaar de hand, ze blijft staan en houdt zijn hand vast

En ik moet jullie hartelijk feliciteren

met de kleine

Ze kijkt naar de Jonge Vrouw, laat zijn hand los

Wat heerlijk nou

Echt heerlijk
Eindelijk kunnen we ons kleinkind zien
Hier heb ik
kijkt naar de Vader
ja wij
lang naar uitgekeken
niet waar

VADER
denkt even na
Ja

MOEDER
op besliste toon
Ja dat hebben we
Tegen de Jonge Vrouw
Maar waar is de baby

JONGE VROUW
Hij slaapt
Ligt in de slaapkamer

MOEDER
Oh
Maar ik moet hem zien
nu meteen
*De Jonge Vrouw knikt. De Vader kijkt verward om zich heen, hij weet kennelijk niet
wat hij moet doen of zeggen, daarom blijft hij maar staan*

JONGE MAN
tegen de Vader
Je mag gerust gaan zitten

VADER
Ja dank je
*De Vader gaat in de leunstoel zitten, zet de tas naast zich neer. De Jonge Vrouw en
de Moeder lopen naar de linkerdeur*

MOEDER
tegen de Vader
Jij moet ook meekomen
Je moet de kleine zien

VADER
Nee nee
Ik kan wachten tot hij wakker wordt
*De Moeder gaat af door de deur en de Jonge Vrouw loopt haar achterna. Pauze.
Tegen de Jonge Man*
Hier woon je dus

JONGE MAN

Kan ik wel zeggen

ja

VADER

Ja zo is dat

Pauze

JONGE MAN

En met jullie

alles bij het oude

VADER

Alles bij het oude

ja

JONGE MAN

Met de anderen daar

ook

VADER

Ja ik weet niets nieuws

niet nu

in ieder geval

JONGE MAN

Dat zal dan wel

zo zijn

VADER

Ja

Pauze

En met jou gaat het ook goed

JONGE MAN

Ik mag niet klagen

Er is weinig veranderd

VADER

vrij bruusk

Maar heb je wat werk

De Jonge Man schudt zijn hoofd

Niet dus

Het zal wel niet zo gemakkelijk zijn

iets te vinden

JONGE MAN

Nee

VADER

Maar jullie redden jezelf

JONGE MAN

aarzelend, na enig nadenken

Ja

VADER

kijkt om zich heen

Jullie wonen niet slecht

hier

in ieder geval

Centraal gelegen

is het ook

niet waar

JONGE MAN

Tja ja

VADER

Maar het zal wel duur zijn hier wonen

JONGE MAN

Erg duur

Pauze

VADER

Maar jullie redden jezelf

JONGE MAN

Inderdaad

lacht even

min of meer

in elk geval

VADER

Ja we moesten naar de stad

Ik en je moeder

Moesten wat

boodschappen doen

En toen moesten we

valt stil

JONGE MAN

Ja vast

dat

zal

Men hoort de baby huilen